

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak teden št. 120, 1. nadstropje. Pismo se ne sprejema, rokopisno. Dajatelj in odgovorni urednik: Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne: Tiskarna Edinost. Naročnina: znaša za mesec: L. 7.—, 3 mesece: L. 21.—, pol leta: L. 32.— in celo leto L. 60.— Za izposojnino mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širini ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov po L. 2.— — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2.— — Oglasi naročnine in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, 1. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Velja tudi za nas

Nedavno smo zabeležili nujni predlog vseh treh strank (tirolske ljudske stranke, velikomemski in socialni demokrati) v sevnotirolskem deželnem zboru, napreren proti postopanju z nemško manjšino na južnem Tirolskem. Naj dodamo danes še utemeljevanje, ker je v ugotovitvah, ki jih vsebuje, označeno tudi postopanje z našo manjšino v Julijski Krajini. Utemeljevanje se glasi:

«Prizadevanje italijanskih oblastev je označeno z odredbami, ki gredo za tem, da se Nemcem na južnem Tirolskem vzkrati vsaka pravica.

Glasom naredbe italijanske vlade, objavljene dne 27. aprila, bomo odsej za veliko število nemških občin na priključnem južno-tirolskem ozemlju dopuščene same italijanske krajevne oznake. Le malo število občin bo smelo pod italijansko oznako navesti in oklepaju tudi nemško oznako.

Ta naredba je pred vsem v protislovju s svojočasno obljubo italijanskih delegatov na senžermenski mirovni konferenci. Ta obljuba se je glasila: «Pri upravi ozemlja ob gornji Adizi se bodo spoštovali upravičeni interesi nemškega prebivalstva glede jezika, šeg in običajev.»

Sprememba krajevnih oznak pa nas, sprotuje tudi gospodarskim interesom naše dežele, ker se samovoljno določena imena ne morejo nikdar udomačiti ne pri nas (na severnem Tirolskem), ne na južnem Tirolskem, vsled česar morata nastopiti v prometu zmešnjava in zastoj. Posebej pa imajo tirolski trgovci interes na tem, da se stare krajevne oznake ohranijo!

Odkar je velik del nemške tirolske dežele s senžermenskim diktatom prišel v italijanske roke, je bila za nemška ozemlja izdana vrsta odredb, ki zadevajo domače prebivalstvo najtežje ter ga ogrožajo v njegovem gospodarskem obstanku. V zadnjem času pa se množi slučaj takih ukrepov, s katerimi bi tudi Tirolsko, ostalo v avstrijski državni zvezi, prizadeto od gospodarskih posledic teh korakov italijanske vlade.

Radi ničevih pretvez, brez veljavnih razlogov se Nemci avstrijskega državljanstva izganjajo z južnotirolskega ozemlja, čeprav so bili tam naseljeni že desetletja. Dogajajo se slučajni nečloveške ostrosti. Severna Tirolska bi rada sprejemala svoje uboge soplemenjake, toda pri sedanjem težavnem gospodarskem položaju, ob sedanjih stano-

vanskih bedi ne more na zadosten način poskrbeti za številne rodbine, izgnane brez razloga. Če bi italijanska vlada nadaljevala s tem postopanjem, nasprotnem mednarodnemu pravu in odnosu sosedstva, bi moralo to dovesti do represalij Tirolsko prebivalstvo bi bilo prisiljeno štiti svoje brate s tem, da bo italijanske državljane izganjalo iz dežele, kjer so mogli bivati doslej brezizjemno.

Tako se glasi utemeljevanje onega nujnega predloga v sevnotirolskem deželnem zboru proti postopanju s prebivalstvom na nemškem ozemlju južnega Tirolskega. Naj tu podčrtamo ugotovitve, da se tako svojevoljno skovane krajevne oznake ne udomačijo nikoli, ne med prizadetim prebivalstvom, ne med sosedji onkraj meje in da je zato vsiljevanje takih skovank škodljivo tudi za gospodarske interese, za medsebojni gospodarski promet. To velja še posebno tudi za naše tržaško trgovsko mesto in vsled tega za vse naše Primorje. Kajti neizpodbitna resnica je, da more tako obmorsko mesto obstajati in uspevati le dotlej, dokler vrši posredovalno nalogo med kopnim in morjem. Čim bi prenehale gospodarske zveze med njim in zaledjem, ne bi moglo več vršiti svoje naloge. More pač nekoliko časa životriti kljub življenjskim zakonom gospodarstva, toda dogodki in razmere so vsekakor močnejše nego so ljudje in usoda, se mora uresničiti prej ali slej po neoklonljivih zakonih vsega dogajanja. Politika, ki jo obsoja nujni predlog sevnotirolskega deželnega zbora, je kakor škarje, ki režejo, drugo za drugo, gospodarske vezi med pomorskim mestom in njegovim zaledjem, ker izjiva na druge strani neprijazna razpoloženja in voljo za maščevanje. Dogodki in razmere so močnejše, nego ljudje — je rečeno v navedenem utemeljevanju. Tudi vsa politika v naši državi napram narodnim manjšinam je dohodek, ki na drugi strani izjiva razmere, neugodne za vsa prizadevanja za vzpostavlo stikov, ki edini morejo dati našemu gospodarstvu prejšnje življenje. Naj so tudi državniki na obeh straneh prežeti od najboljše volje, ali te moči nimajo, da bi mogli zapovedati javnemu razpoloženju: utihni, umakni se! To razpoloženje je element, s katerim je treba računati!

Protest v sevnotirolskem deželnem zboru naj bo našim državljanom v najresnejši opomin!

Narodna skupščina

BELGRAD, 21. V torek, dne 22. t. m. ob 10. dopoldne se ponovno sestane po kratki binkoštni pavzi narodna skupščina. Na dnevnem redu plenarne seje je razprava o spornih demokratičnih mandatih in drugi o mandatih poslancev, ki niso predložili svojih pooblastil v smislu volilnega reda. Za to sejo vlada v parlamentarnih krogih največje zanimanje. Nekateri pričakujejo, da bodo demokracije v svoji obrambi posegli po najskrajnejšem sredstvu, po obstrukciji. Na drugi strani pa prevladuje treznejše mišljenje in upajo, da bo plenum kljub eventualnim viharjem in nevihtam odklonil predloge večine veritkacijskega odbora in da bo odobril tri sporne demokratske mandate. Po tej točki ima priti v debato vprašanje nepredloženih pooblastil.

Takoj, ko bo debata o verifikaciji mandatov zaključena, bo v smislu zakona sledila svečana zapisrega poslancev. Po končani prisegi sledi v smislu ustave in skupščinskega poslovnika volitev stalnega skupščinskega predsedstva. Pričakovati je, da bodo te poslovne formalnosti končane koncem prihodnjega tedna in da bo nato skupščina prešla v redno stvarno delo. Skupščini bodo najprej predloženi zakoni o državnih uradnikih, invalidih in o organizaciji vojske. Vsi ti zakoni so označeni kot nujni. Zanimivo je, da bo med prvimi zakonit prišel v razpravo zakon o organizaciji vojske.

Nova blokaška posvetovanja v Zagrebu. Optimizem dr. Korošca.

ZAGREB, 20. Včeraj je dr. Korošec eno uro konferiral z Radičem in mu poročal o svojih vtisih iz Belgrada. Ti so po njegovem zatrdilu ugodni, tako da upa, da pride prihodnji teden do važnih korakov. Po bin-koštni pride v Zagreb tudi dr. Spaho, da se skupno ustanove odnosi bosanskih muslimanov proti vladi. Radič bo v ponedeljek na komemoraciji povodom stoletnice rojstva Ante Starčevića podal avtoritativno izjavo na Jovanovičev govor o priliki verifikacijske debate v skupščini, kar se smatra kot znamenje, da so se radikali glede revizije že približali federalističnemu bloku.

Svetozar Pribičević o svoji politiki.

BELGRAD, 20. Svetozar Pribičević objavlja v današnji «Politiki» članek, v katerem odgovarja na napade Radiča in očrtavanja Ljube Jovanovića, češ da vodi liško-krbavsko politiko. Pribičević pravi: «Moja politika je obranitev narodnega edinstva države z enakimi pravicami brez posebnih privilegijev za vse, kakor določa vidovdan ustava. Jaz sem proti koncesiji plemenskemu, pokrajinskemu ali regionalnemu separatizmu. Moja politika je na-

rodna in državna, prožeta z idejo narodnega edinstva, dočim je politika Ljube Jovanovića ozka, plemenska in vrh tega izključno partizanska. Če bi jaz vodil liško-krbavsko politiko, potem bi moral zahtevati poseben položaj za Likno in Krbavo, in sicer z isto pravico, kakor zahteva dr. Korošec avtonomijo za Slovenijo.»

Bethlen pride v Belgrad.

BELGRAD, 20. Tukajšnji madžarski poslanik je dobil od svoje vlade naročilo, naj pri belgrajski vladi sondira teren za prihod goja Bethlena v Belgrad. Vlada bi se baje prihodno grofa Bethlena v Belgrad ne protivila.

Profesorji v stavki.

BELGRAD, 20. Včeraj so dobili člani Udruženja profesorjev v Belgradu od prosvetnega ministrstva akt, v katerem se zagotavlja, da bodo njihove zahteve rešene obenem z uradniškimi sploh. Profesorji so nato sklicali zbor, na katerem so glasovali, ali naj stopijo v stavko že 21. t. m., ali šele po kongresu. Pri tozadnem glasovanju je prodl predlog, naj se stavka začne že 21. t. m.

Rusija

Čičerinova nota radi umora Vorovskega.

LAUSANNE, 21. Tajnik konference je prejel dolgo noto podpisano od Čičerina. Nota izjavlja, da poleg švicarske vlade, smatra za odgovorne radi umora vse druge vlade, katere so sklicale konferenco, ker bi bila njihova dolžnost kontrolirati, je-li so varnostni ukrepi podvzeti od švicarske vlade zadostni, da ščitijo življenje udeležencev pri konferenci. Vsi sloji ruskega naroda se čutijo naravnost prizadeti po umoru svojega zastopnika in se popolnoma zavedajo soudeležbe, ki jo imajo pri tem zapadne vladi. Nota končuje, da ruska vlada protestira proti zadržanju teh oblastil in si pridržuje pravico, da izvaja potrebne posledice.

Trocky zahteva kredit za vojsko in zračno brodogradnjo.

PARIZ, 21. Iz Rige poročajo, da je v revolucionarnem moskovskem vojnem svetu imel Trocky govor, kjer je zahteval znatne kredite za ojačenje vojske in zračnega brodogradnjo.

Ukinjenje odnosov med Ameriko in Rusijo.

LONDON, 21. «Morning Post» javlja iz Washingtona, da so bili dosedajni poluradni odnosi med Zedinjenimi državami in Rusijo prekinjeni, in sicer s tem, da se je ameriški konzulat v Vladivostoku zatvoril, kar se je sicer nameravalo že pred tedni. Sovjetska vlada je ameriškem konzulatu ter ostalim inozemskim zastopnikom v Washingtonu nedavno sporočila, da se bo ameriški konzulat zatvoril, ako ne bo od Rusije formalno akreditiran. Ker je bilo to sredstvo, da se prisili ameriško vlado, da prizna sovjetsko vlado in ameriška vlada na to ni pristala, je Rusija odredila, da se zatvorijo konzulati.

Francija

Belgija za medzavezniški sporazum in za skupen odgovor na bližnji nemški odgovor. — Neprijetno presenečenje v Parizu.

PARIZ, 21. Belgija je izrazila željo, da bi zavezniški skupno odgovorili na noto, ki jo pripravila nemška vlada. Ta vest je napravila v Parizu zelo mučen vtis. Vsi francoski listi izjavljajo, da bo zelo težko doseči tak sporazum sprico sedanjih odnosov med zaveznicami ter izražajo nado, da ne bo Belgija vstrajala pri tej svoji nameri.

Nezgoda na železniški progi Pariz-Praga.

LE BOURGET, 21. Aeroplan, ki je odletel iz Prage proti Strassburgu, na zračni progi Pariz-Strassburg-Praga-Varšava je bil prisiljen pristati v Nürnbergu. Nemška oblastva so zasedla letalo ter poslala potnike po železnici v Strassburg.

Regulacija valute v Saarski kotlini.

PARIZ, 21. Agencija Havas javlja: Vlada komisija v Saarski kotlini je sklenila, da uvede kot edino veljavno valuto francoski frank. S tem se bo odpomoglo težkim priprilikom, katere so izhajale iz dejstva, da sta v tem ozemlju veljavni dve valuti z veliko razliko v vrednosti.

Anglija

Angleško-ruski spor. — Upanje na mirno rešitev.

LONDON, 21. Na današnji seji dolnje zbornice je nek liberalni poslanec stavil vprašanje, dali se bodo med parlamentarnimi počitnicami prebrali trgovski odnosi z Rusijo. Baldwin je izjavil, da ne more odgovoriti na to vprašanje.

V imenu Lloyd Georgejev liberalcev je sir Grigg izjavil, da mora Anglija vstrajati pri tem, da sprejme Rusijo njene zahteve za odškodnino in ustavitve boljševiške propagande v inozemstvu. Državni podtanjnik za zunanje stvari je izjavil, da je Krasin vprašal moskovsko vlado pooblaščenje za sprejetje angleških zahtev. Ako ne bo Krasin dobil tega pooblaščenja, bo morala ruska trgovska delegacija zapustiti London. Vendar se pričakuje, da ne bo ruska vlada izzvala preloma teh trgovskih odnosov.

V pričakovanju novih nemških predlogov. LONDON, 21. List «Daily News» je mnenja, da bo nemška vlada čakala še dva ali tri tedne, predno poda nove predloge glede reparacij ter izjavlja, da sodijo poučeni krogi, da bo Nemčija zamogla ponuditi celokupno 40 milijard mark za reparacije.

Bonar Law demisijsiniral.

LONDON, 21. Reuterjeva agencija poroča, da je Bonar Law po nasvetu zdravnikov podal demisijo. Kralj je z obžalovanjem demisijo sprejel.

Listi podarjajo, da je zdravstveno stanje Bonar Lawa veliko hujše, nego se je do sedaj mislilo. Njegovo demisijo obžalujejo tudi njegovi politični nasprotniki.

Belgija

Stavka v Belgiji.

RUSELJ, 21. Poštni uslužbenci v Gentu so se priključili stavki. Vlaki vozijo iz Antverpna v Bruselj. Ceste so vojaško zastražene. Ministrski predsednik je izjavil v zbornici, da je vlada obljubila delavcem izpolnitev njihovih zahtev, a se sedaj ne bo pustila preprostiti z grožnjami. Mednarodni vlak luksemburške proge in ekspresni vlak Ostende-Carigrad sta bila ustavljena.

Nemčija

Poulični krvavi boji v Mannheimu.

MANNHEIM, 21. V soboto zvečer je pričela francoska straža streljati na ulici na pasante. Streljalo se je tudi na voz cestne železnice. Vsega skupaj je padlo 120 do 150 strelcov. Dosedaj sta bili prinešeni v bolnišnico dve težkorojeni osebi. Strelci so pokvarili tudi motor nekega tramvaja.

Dve smrtni obdobi v Bochumu.

BOCHUM, 21. Devetdeset oseb iz Bochuma je bilo pozvanih pred vojno sodišče v Hattingen. Dva delavca sta bila obsojena na smrt, ker sta baje napadla francoskega oficirja.

Razsodba v Kruppovem procesu potrjena.

DUSSELDORF, 21. Francosko prizivno sodišče je danes razpravljalo o reviziji Kruppovega procesa. Sodišče je priziv v vseh točkah odbilo, dovolilo pa je revizijo le z ozirom na obsodbo upravitelja Müllerja.

DNEVNE VESTI

Naše poslanstvo. Slavili smo ravnokar praznik, ki naj bi utrdil v nas zavest, da je tudi nam naloženo posebno poslanstvo, da ščitimo narodne svojstvenosti in delujemo za navedenimi kulturni razvoj našega ljudstva. S tem do prinašamo svoj delež za splošno kulturo. Za to moramo reči našim sodržavljanom in gospodarjem: potrebujete nas in ne morete pogrešati našega sodelovanja, če res hočete služiti splošni blaginji in kulturi. Tudi mi vršimo svoje poslanstvo! Ta vera v svoje poslanstvo pa nas ne sme ovirati, da ne bi priznali: tudi mi potrebujemo vas! Vsa ljudstva naj bi tako razumevala svoje poslanstvo! Potem ne bi bilo treba še le iskati sporazuma in čudo prvega binkoštnega praznika bi v novi obliki obnovilo življenje med narodi. Če bi tudi v naši deželi oba naroda, gospodovni in doslej zatirani, tako pojmovala svoje poslanstvo, bi se tudi pri nas uresničilo binkoštno čudo sprave. Tudi našemu ljudstvu v tej deželi je naloženo poslanstvo. Izjavljati ga moramo srčno, neustrašeno in vstrajno, kakor so apostoli vršili svoje na binkoštni praznik ob bučanju v harjo in ognjenih jezikih! Tako naj naše ljudstvo in njegovi «apostoli» — voditelji — razumejo veliko binkoštno poslanstvo — versko in narodno!

Oblastvom. Nedeljski prireditvi pri Sv. Jakobu in na Kontovelju sta potekli v uzornem redu brez najmanjše neprilичnosti kljub dejstvu, da je bila udeležba velika na obeh in da je bila množica iz vseh slojev. Iz tega dejstva morejo črpati oblastva celo koristen pouk. Govori jim, da ima to naše ljudstvo visok zmisljiv za mir in red, da ne izživlja in ne žali nekega, ako ni — izzvano. Govori jim nadej, kako neupravičeno ozolovljajo naše ljudstvo s svojimi prepovedmi in večnimi ovirami naših prireditvev. Vsaj takemu delovanju, ki je oddaljeno od vsakega vsakodnevnega političnega vrvenja, naj bi oblastva ne delala ne le nepotrebnih, ampak naravnost škodljivih ovir. To bi izdatno pomirilo duhove med našim ljudstvom. In tega si morajo oblastva menda le želeči.

Koncert «Zveze učiteljskih društev» minole nedelje — predpoldne pri Sv. Jakobu, popoldne na Kontovelju — je bil za nas svetel žarek s temnega obzorja. Dvorano konsumnega društva pri Sv. Jakobu je napolnilo občinstvo iz vseh slojev mesta in bližnje okolice, ki je s slaslo, pravo pobožnostjo in tudi ponosom poslušalo izvajanje obširnega programa in glasno pripoznavanje obširnega programa se je stopnjevalo od točke do točke.

Na koncu je občinstvo priredilo prirčno ovacijo vsemu pevskemu zboru in voditelju g. Srečku Kumariju. Posebno posvečenje je zadobila ta prireditve s tem, da je prišlo tudi nekaj zastopnikov italijanskega tiska, pred vsem pa odlični glasbenik in operni komponist, g. Smareglia. Čestitke in priznanje tega poslednjega, da se moremo s sadovi slovenske sodobne glasbene literature pokazati pred svetom, pomeni za naše kulturno snovanje veliko zmago.

Na Kontovelju je bila udeležba naravnost ogromna. Lepa prostorna dvorana, kakršno imajo le redkokje po deželi, je bila tako polna, da se niti makniti nisi mogel. Dvorano so pretregali viharji navdušenja po vsaki točki. Kakor da je temu ljudstvu se le sedaj prišlo prav v zavest, kakla lepa je ta naša pesem, kakla da govori za nas prava, čista, nepokvarjena na-

Bolgarska

Borba proti komitašem na Bolgarskem. Poldrugi tisoč aretirancev. — Konfiskacije premoženja.

SOFIJA, 20. Stambolijski hoče na vsak način nadaljevati svojo politiko proti nezakonitim organizacijam «makedonstvujuših». To se vidi jasno iz govora, ki ga je imel ob priliki otvoritve nove železniške proge Rakovski-Haskovo pred 30.000 poslušalci. V tem govoru je poudarjal, kako so makedonski elementi v svoji borbi proti vladi šli tako daleč, da so pošiljali grožnja pisma njemu in drugim ministrom klub temu, da že pet let izjavljajo, da se borijo za svobodo Makedonije. S svojim dejstvom pa so pokazali, da delajo proti Bolgarski. Ti revolucionarji ubijajo bolgarske ministre in bolgarske državljane. Ubili so Dimitrova, Sedaj hočejo da ubijejo tudi Stambolijskega, Daskalova in druge ministre. V svojem nadaljnjem govoru je Stambolijski izjavil, da hoče nadaljevati borbo, čije edini cilj je, da se iztrebijo vsi «makedonstvujušči».

Da ta govor ni bil samo fraza, dokazuje dejstvo, da se nadaljuje aretacije «makedonstvujuših». Število do sedaj aretiranih makedonstvujuših znaša približno 1500. Med njimi je tudi mnogo žensk. Vsi ti aretiranci pridejo pred narodno sodišče. Stambolijski je odločil, da to narodno sodišče ne bo prej nehalo delovati, predno ne bodo uničene vse organizacije «makedonstvujuših».

Bern odklanja odgovornost radi umora Vorovskega.

BERN, 21. Švicarska brzojavna agencija poroča: Zvezni svet bo v posebni noti razložil svoje stališče napram ruski delegaciji na lausannski konferenci. Po mnenju tega sveta ni mogla ruska delegacija uživati diplomatskih ugodnosti, ker ni bila uradno povabljen na konferenco.

Zvezni svet je zahteval ruske note zavrnil ter odklonil vsako odgovornost radi umora Vorovskega.

Notranji nemiri v Braziliji.

PARIZ, 21. List «La Liberté» ima sledečo vest iz Montevidea: Brazilski revolucionarji so bili poraženi od vladnih čet v pravcati bitki, katere se je vršila ob prelazu Terraia. Na mestu je obležalo več nego 100 mrtvih in mnogo ranjenih.

Italija

Prestolonaslednikov dan v Milanu.

MILAN, 21. Včeraj ob 8. so se zbrala udruženja bivših bojevnikov in vojni po-habljenec na notranjem dvorišču kraljeve palače. Prestolonaslednik je tu izvršil pregled ter se delj časa pogovarjal z nekaterimi bojevniki in materami v vojni padlih vojakov. Nato se je podal v grad Sforza, odkoder je ob 10.15 prišel na univerzo Bocconi, kjer ga je sprejel rektor na čelu akademskih zborov. Tu mu je nek dijak izročil študentovsko čepico, neka dijakinja pa šop rož. Od tu je prestolonaslednik šel v rojstno hišo Manzonijevo ter se potem udeležil intimne južine pri princu Gilbertu Borromeu.

Popoldne je prisostvoval v San Siru konjskim dirkam.

Odkritje spomenika konjenici v Torinu ob navzočnosti kralja.

TORIN, 21. Ves Torin se je včeraj zjutraj zbral na kolodvoru ob prihodu kralja. Ob 9. je prispel dvorni vlak, nakar se je po kratkih predstavah stvoril kraljevi spreved, ki je v plohi cvetja in navdušenim pozdravljanjem prišel v kraljevo palačo. Od tu se je podal kralj s spremstvom na mesto, kjer je bil postavljen spomenik konjenici. Tu je grof Torinski obdržal slavnostni govor, nakar je kralj lastnoročno pripel zlate kolajne na zastave nekaterih konjeničnih polkov. Slavnosti so prisostvovali tudi princezinja Leticija in princezinja Jolanda z grofom Calvijem.

Liberalci in vlada.

RIM, 21. Liberalni poslanci Codacci, Pisanelli, Sarocchi, Tosti Di Valminuta so izročili on. Mussoliniju resolucijo, katero je sprejela liberalna parlamentarna skupina. Resolucija izraža zaupnico vladi, poudarjajoč zboljšanje razmer v življenju Italije in odobrujoč delo vlade za gospodarsko povzdigo dežele. Ministrski predsednik je vzel resolucijo na znanje ter se je zahvalil za ta nov dokaz solidarnosti liberalne skupine s fašistovsko vlado.

Baržovci po 25 lir ne bodo več izdajali od emisijjskih bank.

RIM, 21. Uradni list «Gazzetta ufficiale» prinaša odlok, kateri pridržuje državi pravico, da izdaja bankovce po 25 lir, tako da bodo najnižje vrednostnice, katere smejo izdajati emisijjske banke, znašale 50 lir.

Jugoslavija

Odhod jugoslovanskih aviatikov v Italijo.

BELGRAD, 21. Na poziv italijanske vlade, bo odpotoval v kratkem v Italijo po-veljnik jugoslovanske zrakoplovne eskadre general Uzelac v spremstvu stotnika ing. Radovića. Uzelac si bo v Italiji ogledal tovarne aeroplanov.

dal po prvi pomoči prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v nevarnem stanju. S kolesom se je zaletel v avtomobil. Uradnik Karel Appolonio, star 18 let, stanujoč v Rocolu št. 1068, je pred sinočnjim vozil s kolesom po postojnski cesti proti našemu mestu. Naenkrat je zapazil, da vozi po isti cesti njemu nasproti velik osebni avtomobil. Mladenič je skušal kreniti v stran, toda vsled brzine, s katero je drvelo njegovo kolo, se morda krenil ni posrečilo. Zadel je z vso silo v avtomobil ter odletel par metrov daleč po cesti, med tem ko je polomljeno kolo odletelo na drugo stran.

Ljudje, ki so sedeli v avtomobilu so priskočili nesrečnemu kolesarju na pomoč; ta se je pri padcu precej močno pobil po rokah in nogah. Z istim avtomobilom so ponorečeno prepeljali v Barkovlje, kjer je dobil zdravniško pomoč. Nato je bil Appolonio prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki.

Okreval bo v 10 dneh.

Nevaren padec pijanega moža. Pred sinočnim so ljudje, gredoč po ulici Ugo Appolonio, našli na tleh moža, ki ni kazal znaka življenja. O dogodku je bila obveščena rešilna postaja, iz katere se je podal na označeno mesto zdravnik. Ta je ugotovil, da je mož padel vsled pijanosti ter se močno pobil po obrazu in po glavi; poleg tega si je tudi pretrsel možgane. Ranjenca so prepeljali v mestno bolnišnico; tudi tam ni prišel k zavesti, radi tega ga ni bilo še mogoče identificirati.

Njegovo stanje je ojasno.

Originalen šport. Včeraj popoldne se je zadrževal v svojem stanovanju v ulici Solitario št. 6 25-letna Diana Pugnarni, rodom iz Milana; zavzela je 2 postilji jedkega sublimata. Njena domača so jo spremenili v mestno bolnišnico, kjer ji je zdravnik izpral želodec ter jo spravil iz nevarnosti.

Pliciski agent, ki vrši službo v mestni bolnišnici, je vprašal Pugnarnijevo po vzrokih njenega nezdravega čina. Dobil je nenavadno presenetljiv odgovor; ženska je namreč rekla, da je izpila strup — za šport.

Brata, ki se ne razumeja. Brata Maksim in Virgilij Costanzo, oba mornarja, prvi star 32 let, stanujoč v zagati S. Fortunato št. 2, drugi star 24 let, stanujoč na Greti št. 152, sta včeraj predpopoldne ribarila s čolnom v bližini Barkovlj. Pri tem poslu sta se moža naenkrat sprla iz malenkostnih vzrokov. Ko jima je zmanjkalo ostrih besed in psov, sta se začela ravsati in pretepati s pestmi. Maksima Costanzo so bratove klopote tako razvneli, da je v jezi skočil iz čolna v morje. Nekateri ribiči, ki so ribarili tam v bližini, so potegnili Maksima iz vode. V hladni kopeli se je moževa jeza popolnoma potlačila. Ker je pa krivavel iz številnih prask po obrazu, je nekdo poklical na lice mesta zdravnika rešilne postaje. Med tem je stopil na breg tudi Virgilij Costanzo; tudi on je bil ves razpraskan po obrazu. Obema je zdravnik obvezal bratske rane, nato sta se brata podala go-družaje domov.

Častnik se ponesrečil pri streljanju. Včeraj popoldne okoli 14.35 je bil zdravnik rešilne postaje telefonično poklican v Bazovico, kjer je neki častnik nujno potreboval zdravniške pomoči. Prišedši na lice mesta je zdravnik našel tam podporočnika Humberta Righetti, spadajočega k pešpolku št. 151, ki je nastanjen v Bazovici. Righetti je imel precej nevarno rano nad desnimi očesom in razne male praske po obrazu. Ranjenec je povedal, da se mu je iz neznanega vzroka razpočila v rokah puška, s katero je hotel streljati v tarčo in drobci cevi so ga tako poškodovali.

Po prvi pomoči je bil Righetti prepeljan v vojaško bolnišnico v ulici Fabio Severo.

Vesti z Goriškega

Praznovanje obletnice vojne napovedi. V četrtek, po končanem obredu na pokopališču v Redipuljah pride v Gorico vojvoda D'Aosta in se pokloni ob udeležbi posvetnih, cerkvenih in vojaških oblasti padlim junakom na pokopališču v Via Capuccini.

Vojni pohabljeni ne pridejo v Gorico, kakor se je prvotno govorilo, dne 24., ampak dne 26. t. m. Pribeležijo se med 7.30 in 8. uro v petih posebnih vlakih iz Trsta in se zberejo na divizijskem vežališču, odkoder se odpravijo v štirih skupinah na najvažnejše točke soške fronte. Na vežališču jih sprejmejo civilna in vojaška oblastva, mestni ustavi in društva.

Goriške gospe marljivo sodelujejo pri delu za okrasitev domačih pokopališč in onega v Redipuljah.

Prefekt je pozval županstva, da odredijo sporazum s cerkvenimi krogi, da bodo dne 24. t. m. povsod zvonili zvonovi goriških cerkva.

Na pokopališču v Redipuljah je pokopanih 26 tisoč padlih vojakov.

Pogreb župnika Kokošarja. V petek so položili na Grahovem k večjemu počitku

vezelaslužnega narodnega delavca župnika Kokošarja ob veliki udeležbi duhovščine in domačinov. Domači pevci in večinoma iz njegovih nekdanjih učencev improvizirani pevski zbor so se poslovlili od njega s petjem, katerega je pokojnik tako ljubil in širil med goriškim ljudstvom. Goriški Slovenci mu ohranimo časten spomin.

Novi prefekt Furlanije je v soboto zjutraj začel s svojim uradovanjem. Viceprefekt cav. Lops je predstavil novemu prefektu uradništvo prefektore in kvesture ter je v kratkem govoru očrtal položaj v deželi.

Zjutraj in popoldne istega dne so se predstavili novemu prefektu zastopniki civilnih in vojaških oblastev in sicer: člani kraljeve komisije za izredno upravo dežele, videmski župan, goriški podprefekt, komisar-likvidator biv. goriške dežele t. dr.

Ob nastopu službe je poslal novi prefekt vdanostno brzojavko ministrskemu predsedniku in izdal je poziv na predstojnike javnih uprav in državljane furlanske dežele, da naj ga z verno in disciplino podpirajo pri njegovem odgovornem delu.

Seja kraljeve komisije v Vidmu. (Zakasnelo) Pretekli teden se je vršila seja kraljeve komisije za izredno upravo furlanske dežele.

Na seji komisije so se izmenjali nazori o ureditvi coolnehitne službe z ozirom na razširitev dežele, ki je nastala vsled spojitve z Goriško.

Na poziv zemljedelskega ministrstva, da naj komisija v obvezni obliki določi prispevek za vzdrževanje kemičnega preiskovalništva v Gorici, je komisija sklenila, da ukrene prej vse potrebno, da doseže finančno pomoč tudi od tržaške in puljske deželne uprave in da šele potem določi prispevek.

Odobril je pravila deželne konsorcija za borbo proti jetiki in besedišču okrožnice, ki se razpošlje občanom in raznim ustanovam dežele, da čim prej pride do ustanovitve konsorcija.

Za člane deželne odbora za srednje šole je imenovala prof. Battistella in prof. Venezia.

Glede vojne odškodnine je komisija sklenila odposlati finančnemu ministru sledečo brzojavko:

Kraljeva komisija je vzela na znanje dekret, ki razrešuje vprašanje vojne odškodnine in izraza V. E. zahvalo za to energično odredbo, ki v soglasju z neoporečnimi zahtevami državnega proračuna jamči oškodovancem plačilo vojne odškodnine.

Izraza željo, da ukrene V. E. vse potrebno, da preneha zavlačevanje z likvidacijo in da bodo manjše odškodnine izplačane v gotovem denarju.

Komisija je razpravljala še o drugih vprašanjih redne uprave dežele. Podružnica društva "Dante Alighieri" v Ajdovščini. Preteklo nedeljo so ustanovili v Ajdovščini podružnico društva "Dante Alighieri".

V odbor so bili izvoljeni: lekarnar Simic, računovodja Mattiussi, Luigi Merlo, Anton Castellani, Dr. Furlani, učitelj Tessitore in Domenico Vacca.

Ni potrebno posebej poudarjati, da zasleduje to društvo raznarodovalne namene.

Umri je dne 20. maja v Škrbinu preč. g. Anton Pipan, kurat vojne mornarice. Blagi pokojnik je bil rojen dne 10. julija 1862 v Škrbinu. Služboval je kot kaplan v Kobariu, kot kurat v Lokovcu in potem do vojne kot vojni kurat mornarice. Po vojni se je naselil v domači občini, kjer je namestoval župnika. Zavrata bolezen mu je pretgala nit življenja. Bolehal je le 14 dni. Naj počiva v Bogu!

Tolminko učiteljsko društvo bo zborovalo dne 10. junija t. l. ob 8 h v Kobariu. Udeležba obvezna. — Odbor.

V kraljevstvu palčkov v Dornbergu. V nedeljo, 27. t. m. poletne naš mladič v Dornbergu, kjer dajo dve predstavi mladinske igre. V kraljevstvu palčkov: eno predpopoldne po maši, drugo pa popoldne. Predpopoldanska predstava je namenjena šolski deci iz Dornberga in okolitanskih šol, popoldnanska pa odraslim. Zensko društvo hoče porabiti sedanjo sezono črešnji, da pogosti ta dan z njimi male igralce in se jim tako nekoliko oddolži za prihodnost. Ni dvoma, da pohiti ta dan v Dornberg nele mnogo ljudi iz vipavske doline, ampak tudi marsikateri izmed goriških starih in drugih odraslih, ki lahko porabijo to priliko za izlet na Trst. Popoldne pa gotovo ne bodo manjkali pri predstavi, saj mali igralci vedno bolj ugaajo, čim več jih gledamo. Odhodi iz Gorice, z ajdovskim vlakom zjutraj okoli 7.

Gospodarstvo

K parlamentarni razpravi o reformi carinske tarife. Razprava, katere se vrši v sedanjem zasedanju poslanske zbornice o reformi carinske tarife, bo najbrže zaključila hudo, dolgotrajen boj med pristaši svobodne trgovine in zagovorniki zaščitnih carin. Posebo gibčni so bili pristaši svobodne trgovine, kateri so v svoji smotri "Riforma sociale" temeljito preučevali sedanji zaščitnicarinski tarif. Dr. Rapaci je pregledal 29.500 pozicij carinskega tarifa iz leta 1921. ter dognal, da znaša v tem tarifu napram prejšnjemu povprečje 84%, če se računa na podlagi zlate carine, a 680,07%, če se vzamejo za podlago carine plačane v papirju. To je izzvalo ostro polemiko. Pred-

cer pa ni kazala nikdar posebnega razpoloženja za razgovorjanje, kadarkoli sem jo videla, izvemski omenjen noč; pa je nisem mogla razumeti — bila je preslaba, da bi govorila razumno. Gospod Goodricke pa ni bil nikakor pomirjen kakor moj gospodar. Ko je prišel doli, ni rekel nič razen tega, da pride zopet okrog pete ure. Približno ob tej uri (predno se je vrnil domov moj gospodar) je iz spalnice močno pozvonilo; milostljiva je prihitela v predsobo ter mi zaklicala, naj stečem takoj k gospodu Goodricke in naj mu rečem, da je dama padla v omedlevico.

Konaj sem nadela klobuk in se ogrnila, je k sreči zdravnik že prišel, kakor je bil obljubil. Odprla sem mu hišna vrata in sem šla z njim gori. Gospa Glyde je bila kot po navadi, je začela milostljiva pri durih, tedaj pa se je zbudila ter se začela čudno ozirati okrog sebe, nato sem slišala pritajen krik in kaj potem se omedlela. Zdravnik je stopil k postelji in se je sklonil k bolni dami. Bil je zelo resen, ko je jo videl, in položil si je roko na srce.

Milostljiva ga je pogledala z napetostjo. Vendar pa ni mrtna? je rekla šepetaje ter se pričela tresti od nog do glave.

Da, je rekel zdravnik zelo resno in mirno. Mrtna. Ze včeraj, ko sem si prekal srce, sem

sednik Zveze industrijalcev v Turinu, inž. Mazzini, predbavica zagovornikom svobodne trgovine, da se dajo slepiti od sive teorije, da pa se ne ozirajo na remenice potrebe dežele. Pristaši svobodne trgovine ugovarjajo, da je treba štiti ne samo koristi veleindustrije ampak tudi koristi male industrije. Mala industrija pa je na strani svobodne trgovine. Tako je na pr. v gornji Italiji 64 malih železarn, katere imajo velik interes na tem, da bi železo in jeklo, ki ga predelujejo in ki ga ne dobijo zadostno v tuzemstvu, dobivale iz inozemstva. Prej se je plačevala za kovinske poluprodukte carina 1 zlate lire; v novem tarifu je ta carina razdeljena v štiri podredne postojanke in veleindustriji so znali tako urediti, da je glede predmetov, katere oni potrebujejo, ostalo pri starem, med tem ko mora mala industrija plačevati za svoje potrebščine carino 4.50 zlatih lir.

S carinami na železo in jeklo so se temeljito bavile tudi parlamentarne komisije. Na vsak način ne bo mogoče vzdržati visoke carine iz leta 1921. Iz dosedanjih posvetovanj izhaja tudi, da gre doba svobodnega uvoza žita h koncu in da bo treba počenši s 1. julijem računati z uvozno carino 2 zlatih lir, katere se bo najbrže do 1. julija 1924. stopnjevale dvignila na prejšnjo višino 7½ zlatih lir.

Tudi uvozna carina na umetno svilo bo najbrže zvišana, da se štiti domača industrija pred ameriško konkurenco — ni pa verjetno, da bo sprejet predlog nekaterih pretiranih zagovornikov carinske zaščite, ki hočejo imeti carino 6½ zlatih lir. Tudi koljivjo vprašanje uvozne carine na svilo, katero zadevajo posebno odnošaje s Francijo, ni še rešeno; nazarirajo predvse in italcev svile so si v tem vprašanju v ostrem nasprotju.

Sport

Konjske dirke na Montebellu. Binkoštni prazniki in krasno pomladansko vreme so potisnili včerajšnje in predvčerajšnje dirke na Montebellu do izredne višine. Velika, elegantna množica se je tla na obeh tribunah in okrog totalizatorjev. Pri nedelj-skih dirkah se je dogodila občutna nesreča. Romanski konj "Domnesco", eden najboljših, je tako nesrečno padel, da je poginil. Velik uspeh je imel pred vsem Barbetta, kateri je s svojim "Kelly de Forest" zmagal pri mednarodni dirki za premijo 15.000 L. Poslovanje pri totalizatorju zelo živahno.

Mednarodna nogometna tekma. Preteklo sredo so Angličani prvič letos nastopili na evropskem kontinentu v Pragi, kjer se jim je postavila nasproti "Slavija", katere je bila ravno kar doseglja sijajen uspeh proti dunajskemu "Rapidu". "Slavija" se je proti močnemu angleškemu društvu poklicnih igralcev, "West Ham United" dobro obnesla in je lahko s svojim nastopom zadovoljna. Igra je končala s 3:0 v prilog Angležem. Malo presenečenje pa so doživeli Angličani nato v nedeljo na Dunaju, kjer je njihova igra z dunajsko "Hakoat" končala neodločeno z 1:1.

Mednarodna tekma v Karlovih Varih je končala s sledečim izidom: 1. do 3. Alje-hin, Bogoljubov, Maroczy vsak 11½; 4. in 5. Grünfeld in Réti vsak 10½; 6. in 7. Nem-cović in Freybal vsak 10; 8. Jates z 9½; 9. Teithmann z 9; sledijo Tartakower z 8½, Tarrasch z 8 in Rubinstein s 7½ do-bljenimi igrami.

DAROVİ

Na večeru "v slovo od ledeh stanu" gđc. Majde Schmidt in g. Frana Rupena, sta oče in žena darovala po 100 L kot "ustanovnino za novico" prijatelji pa 110 L — skupno 310 L za svetovansko podružnico Šolskega društva. Bodi srecen mladi par, nepozabi "nas" nikdar!

Za isto podružnico so darovali: gg. M. Grom in J. Jež po 20 L, Ljubičić, Pertotova, D. M. Janovski, Bizjak in Just po 10 L, M. J. M. K., Brežičeva, Micen, Benussi Kocjančič, Han-zar in Smolik po 5 lir — Križmančičeva, Opara in Martelančeva po 2 L G. I. L. — (Nabral g. Strgar).

G. Mirko C. 5. — G. Mirko Bazovski 2. — L. Prebetelek učiteljskega izleta v Ilirsko Bistrico 7 L. skupno 161 L. Srčna hvala vsem daroval-cem!

Za šentjakobsko podružnico Šolskega društva nabralo se je o priliki pobratimstva Kru-driča s Cirilom pri izletu v Brjah L. 11. — Šent-jakobčan dodal L. 2. — in eden ki pije mleko Lir 5. — skupaj L. 18.

Za šentjakobsko podr. Šolskega društva so darovali g. Ema Kerže L. 104. — Jakob Per-havc L. 50. — Odbor se najtopleje zahvaljuje.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Borzna poročila.

Trst, 21. maja 1923

Cosulich	333
Dalmatia	325
Gorotrich	330
Libera Trieste	401
Lloyd	1405
La stine	725
Martinioli	130
Oceania	135
Premuda	580
Tripcoviti	809
Ampela	500
Cement Dalmatia	333
Cement Spalato	267

Valuta na tržajskem trgu.

avstrijske krome	0.40	0.43
avstrijske krome	0.0285	0.03
čehoslovaške krome	61.40	61.80
dinarji	21.60	21.90
lejl	11.50	12.50
marka	0.0410	0.0450
dolarji	20.55	20.65
francoski franki	137	137.40
švicarski franki	370	372.80
angleški funti papirnati	95.50	95.70

Mali oglasi

BIVSI železničarski skladiščar, več slovenščine, nekoliko hrvaščine, italijanščine in nemščine, išče primerne časne službe. Naslov pri upravnistvu "Edinosti". 722

20 LETNO dekle išče službe pri dobri družini. Naslov pri upravnistvu. 723

UCENKA stara od 14—16 let, zdrava, krepka in poštenih staršev, se sprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom. Reflektati naj javijo na naslov: J. Krajgher — Viktor Jančar, Hrašče pri Postojni. 724

POZOR! Krome, korale, zlate, platine in zobove je pe najvišjih cenah plačuje edini grošiat Bellei Vita, via Madonna 10, I. 32

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Galina 2, (nasproti hotela Mon-cenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Ponders št. 6, I. 44

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

PLISSE. Delo hitro in natančno, velike in majhne oblike, podviti, na pahljačo in na harmoniko. Oliva de Battisti, Via S. Sebastiano št. 4-III Trst. Vhod pri prodaji listov. 51

BABICA diplomirana sprejema noseče na dom. Ljubezna oskrba. Tajnost zanjajčena. Cor-so Garibaldi 23-I. 701

GOSTILNO oddam v uredini mesta, z malim naračunom. Izredna prilika. Naslov pri upravnistvu. 705

Paustificio Friulano

Fratelli Menazzi - Udine

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da je podelil zastopstvo z zalogo svojih izdelkov gospodu Umberto Pavanetto v Trstu, Via Valdirivo 38, tel. 21-19 za Trst, Istro, Dalmacijo in Reko. Velika zaloga otrobov in moke po zmernih cenah. (265)

Giuseppe Klun - Trst

Prodajalna: Via Mazzini 40 (prej Nuova)

Skladišče: Piazza Scorcola 1. - Tel. 2984 B

Prodaja porcelana, lončevine, stekla in hišnih potrebščin na drobno in debelo.

Velika izbira omar in porcelana za gostilne.

Specialiteta za darove: servisi za kavo, čaj, umivalnike, umetniški predmeti itd. itd.

Brezkonkurenčne cene. (253)

JADRANSKA BANKA

CENTRALA TRST

Delniška glavica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Podružnice: Opatija, Zadar, Dunaj.

Afilirani zavodi: Jadrska Banka Beograd in njene podružnice: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Novisad, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb.

NEW-YORK: Frank Sakser State Bank

VALPARAISO: Banco Yugoslavo de Chile

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3 3/4 % Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Njagajna postuje od 9.30 do 12.30 in od 14.30 do 16.

Št. 728/2 Postojna, 17. maja 1923

Predmet:

Zakup občinskih lovov postojnskega okraja.

Kr. Podprefektura v Postojni.

V svrhu oddaje v zakup občinskih lovov postojnskega okraja za dobo petih let in sicer od 1. junija 1923 do 31. maja 1928 se bodo vršile javne dražbe, kakor sledi:

I. Na kr. Podprefekturi v Postojni (soba št. 12) se bodo vršile dražbe sledečih lovov:

Zagon 1. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 500.—

Hrašče 1. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 500.—

Strmca 1. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 500.—

Zalog 1. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 200.—

Studen 1. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 500.—

Postojna 1. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 1000.—

Košana 2. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 250.—

Smihel 2. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 1000.—

Slavina 2. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 1200.—

Št. Peter na Kr. 4. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 1000.—

Trnje 4. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 300.—

II. Na občinskem uradu v Senožečah se bodo vršile dražbe sledečih lovov:

Gor. Vreme 5. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 400.—

Dolenjavas 5. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 1000.—

Britof 5. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 400.—

Hrenovice 5. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 2000.—

Famlje 6. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 400.—

Laze 6. junija 1923 ob 9. uri z vskljeno ceno Lir 600.—

Senožeče 6. junija 1923 ob